

**UDRUŽENJE SLIJEPIH
KANTONA SARAJEVO
S A R A J E V O**

ul.Podgaj br.7.

Broj: _____/14

Datum: _____ 2014.godine

**PROGRAM
RADA I DJELOVANJA UDRUŽENJA SLIJEPIH
KANTONA SARAJEVO ZA 2015. GODINU**

I - UVOD

Udruženje slijepih u Sarajevu osnovano je 1948. godine, a sada djeluje na području Kantona Sarajevo pod nazivom “Udruženje slijepih Kantona Sarajevo”. Udruženje je registrovano u Ministarstvu pravde i uprave Kantona Sarajevo 24.03.1997.godine, a obnovilo registraciju pod novim nazivom Udruženje slijepih Kantona Sarajevo, 18.05.2006.godine, Rješenjem broj:03-05-05-4574/06.

U Udruženje je učlanjeno 425 slijepih osoba, koje žive na području Kantona Sarajevo.

Ovaj Program sačinjen je u skladu sa ciljevima koji su utvrđeni Statutom Udruženja slijepih Kantona Sarajevo, uzimajući u obzir i Strateški plan Udruženja za period 2013. – 2015.godina.

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo će u 2015.godini organizovati razne oblike pomoći i podrške slijepim osobama, s ciljem da se što lakše i u što većoj mjeri uključe u sve društvene procese, a naročito u realizaciju programskih aktivnosti Udruženja.

Cilj ovih aktivnosti je da se poveća socijalna uključenost slijepih osoba.

Bez obzira na krizu i recesiju koja je zahvatila cijeli svijet, pa i Bosnu i Hercegovinu, a čije će se posljedice osjetiti i u narednoj godini, Udruženje će pokušati da nivo svojih aktivnosti unaprijedi ili održi na postojećem nivou, a kod nadležnih državnih organa, na svim nivoima vlasti, će insistirati da se kroz zakone i podzakonske akte obezbijede prava i podrška slijepim osobama, koja će im omogućiti najveću moguću socijalnu uključenost.

Zbog opšte situacije u Bosni i Hercegovini i nepostojanja adekvatne socijalne i druge zaštite slijepih osoba, koja bi se ostvarivala po utvrdjenim mehanizmima sa nivoa države, Udruženje će u okviru pokreta osoba sa invaliditetom u BiH, a i samostalno, aktivno doprinostiti da se ovo stanje mijenja

u pozitivnom pravcu i insistiraće da se u predstojećim reformama koriste iskustva iz okruženja, iz zemalja evropske unije.

U toku 2015.godine i narednim godinama, znatno veću pažnju trebaće posvetiti otkrivanju i evidentiranju novooslijepljenih, opismenjavanju na Brajevom pismu, obuci za orijentaciju u prostoru, nabavci tiflotehničkih i drugih pomagala, kojima se služe slijepi osobe u svakodnevnom životu, obuci za rad na kompjuteru uz korištenje specijalne opreme, učenju stranih jezika, školovanju, rehabilitaciji, zapošljavanju, informisanju, zaštiti stečenih prava, te njihovom unapređivanju, kao i zadovoljavanju kulturnih i sportskih potreba, kako bi se slijepim osobama omogućilo da u što većoj mjeri svoje svakodnevne potrebe zadovoljavaju samostalno, te da se što lakše i efikasnije uključe u lokalnu zajednicu.

II - OTKRIVANJE, UČLANJIVANJE I POMOĆ NOVOPRIMLJENIM ČLANOVIMA

S ciljem da se što više novooslijepljenih osoba otkrije, pripremi i učlani u Udruženje, kako bi se njima i njihovim porodicama mogla pružiti stručna i organizovana pomoć, a pogotovo ona koja im je potrebna zbog gubitka ili težeg oštećenja vida, Udruženje će:

- voditi kontinuiranu akciju na otkrivanju, pripremanju, evidentiranju i učlanjivanju novooslijepljenih osoba u Udruženje;

Akcija će se voditi u saradnji sa predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, MZ, centrima za socijalni rad, domovima zdravlja, Očnom klinikom, drugim udruženjima i humanitarnim organizacijama;

- po potrebi organizovati medicinske preglede radi prevencije sljepoće, kod osoba koje imaju ostatak vida, a naročito za djecu;

Akcije će se voditi u saradnji sa Očnom klinikom, državnim organima i humanitarnim organizacijama;

- po potrebi angažovati stručnjake za rad sa slijepim osobama, prije svega novooslijepljenim i njihovim porodicama, radi što efikasnijeg eliminisanja predrasuda o slijepim osobama, odnosno njihove lakše resocijalizacije i integracije u porodicu i društvenu sredinu;

Radi efikasnije realizacije ovog zadatka i dalje će se raditi na stvaranju uslova za rad savjetovališta u prostorijama Udruženja, gdje će slijepi osobe i članovi njihovih porodica moći dobiti sve oblike psihosocijalne podrške, te razne savjete i uputstva.

Aktivisti Udruženja i instruktori koji su osposobljeni za rad sa slijepim osobama vršiće redovnu obuku orijentacije u prostoru radi samostalnog kretanja,

uz korištenje bijelog štapa (mikro i makro orijentacija) , kao i opismenjavanje na Brajevom pismu zainteresiranih članova.

U toku 2015.godine nastaviće se unos i ažuriranje podataka u softverski program Udruženja za sve članove. Pokušaće se kroz projekte ili na neki drugi način pronaći finansijska sredstva kojima bi se finansirao obilazak kompletnog članstva i potpuno ažuriranje podataka o članstvu .

Prijem članova u Udruženje vršiće, u skladu sa Statutom, Upravni odbor Udruženja, na osnovu medicinske dokumentacije (očnog kartona), koji u skladu sa utvrđenom definicijom sljepoće popuni i ovjeri oftalmolog.

Da bi se naprijed navedeno realizovalo, u toku 2015.godine, Udruženje će:

- posjetiti Očnu kliniku 2 puta;
- posjetiti 3 – 5 predškolskih ustanova;
- posjetiti domove zdravlja u Kantonu Sarajevo;
- 2 puta u toku godine posjetiti Kantonalni centar za socijalni rad i po potrebi i opštinske službe;
- Organizovaće se 2 jednomjesečna kursa za učenje čitanja i pisanja Brajevog pisma;
- Organizovaće se 2 do 4 jednomjesečna kursa za učenje slijepih mobilitetu i samostalnom kretanju uz korištenje bijelog štapa;
- Mjesečno će se posjećivati određeni broj slijepih osoba i njihovih porodica, s ciljem pružanja psihosocijalne podrške i obučavanje za samostalno obavljanje svakodnevnih poslova u domaćinstvu.

III - ZAŠTITA SLIJEPIH I UNAPREDJENJE NJIHOVIH PRAVA

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo će svojom aktivnošću u 2015. godini dati adekvatan doprinos i kod nadležnih državnih organa insistirati:

- da se sačuva dostignuti nivo zaštite i ostvaruju socijalna i druga prava,
- da se stalno unapređuje zaštita i proširuje obim prava,
- da se uspostavljaju odgovarajući oblici zaštite i podrške, shodno specifičnim potrebama slijepih i slabovidnih osoba.

U vezi sa naprijed navedenim pratiće se i proučavati propisi i neposredno će se uključivati u aktivnosti pri donošenju ili izmjenama i dopunama propisa u oblasti socijalne, dječije i zdravstvene zaštite, penzijskog i invalidskog osiguranja, školovanja, rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, naročito kada se

radi o propisima koji se donose na nivou Kantona Sarajevo i opština udruženih u Kanton. Ova aktivnost imaće poseban značaj u 2015. i narednim godinama, jer se u Federaciji Bosni i Hercegovini vrši reforma socijalnog sektora, s ciljem efikasnijeg približavanja Bosne i Hercegovine Evropskoj Uniji, pa će se i problematika osoba sa invaliditetom, u mnogim oblastima, iznova regulisati.

Insistirace se da se Udruženje slijepih aktivno uključi u sve reformske procese na partnerskoj osnovi sa institucijama vlasti.

Insistirace se kod nadležnih državnih organa da pri kreiranju politike u oblasti invalidnosti i izradi zakona i drugih propisa uzmu u obzir principi i obaveze iz "Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom", koja je u decembru 2009.godine, ratifikovana od strane BiH.

Također će se inzistirati da se sve aktivnosti vode u skladu sa Politikom u oblasti invalidnosti i Strategijom za izjednačavanje mogućnosti za osobe sa invaliditetom u Federaciji BiH, koju su usvojili oba Doma parlamenta F BiH u 2011 .godini.

Za očekivati je da će se najviše aktivnosti u toku 2015 .godine usmjeriti na pripremu i usvajanje Zakona o jedinstvenim načelima za finansijsku podršku osobama sa invaliditetom u Federaciji BiH, te na izradi ostalih propisa koji su u vezi sa ovim zakonom.Ovaj Zakon je u formi nacрта usvojio Zastupnički dom Federacije BiH.

Također će se aktivno raditi na pripremi zakona kojim se definiše socijalni minimum,prava porodice s djecom i status organizacija osoba sa invaliditetom.

Udruženje će posebnu pažnju posvetiti da se propisima, koji se donose na nivou Kantona Sarajevo, riješi pravo na tiflotehnička pomagala, bez kojih slijepe osobe teško mogu organizovati svoj život. Ovdje treba istaći da slijepe osobe u Kantonu Sarajevo nemaju pravo na besplatna pomagala, osim na bijeli štap, naočale i govorni toplomjer, što je predivdjeno važećom Uredbom. Udruženje će i u toku 2015.godine insistirati da se ova lista proširi, te da se utvrde odgovarajuće procedure i dobavljači za pomagala koja koriste slijepe osobe.

Jedna od vrlo važnih aktivnosti ovog udruženja u 2015. godini biće insistiranje kod državnih organa da se zakonskim i drugim propisima slijepim osobama omogući pravo na besplatna pomagala, naravno, vodeći računa o individualnim potrebama svake slijepe osobe.

U procesu zagovaranja za prava i status slijepih osoba kao alat izmedju ostalog koristiće se i inicijalni izvještaj Bosne i Hercegovine o primjeni Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom i alternativni izvještaj o primjeni Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom u BiH, koji jer u okviru My Right programa sačinilo 5 Kooalicija organizacija osoba s invaliditetom.

Udruženje će na razne načine shodno svojim finansijskim, materijalnim, tehničkim i drugim mogućnostima u toku 2015.godine:

- pružati stalnu pomoć pri zadovoljavanju specifičnih potreba u oblasti kulture, informisanja, sporta i rekreacije;
- državnim organima, humanitarnim i drugim organizacijama prezentirati potrebe slijepih i slabovidnih sa odgovarajućim podacima i obrazloženjima i tražiti da se ta pitanja riješe zakonima i drugim propisima;
- Udruženje će redovno informisati svoje članove o oblicima socijalne i druge zaštite, uključivati ih u rasprave pri donošenju tih dokumenata i neposredno se angažovati na pružanju pomoći članovima pri ostvarivanju prava i beneficija;
- Udruženje će izdavati razne potvrde, davati uputstva i pružati stručnu pomoć u cilju što efikasnijeg ostvarivanja raznih prava i beneficija koje imaju slijepe osobe.

Udruženje će pokušati obezbijediti sredstva kojim bi se finansirale jedna ili dvije osobe, pravnik ili socijalni radnik, koje bi u prostorijama Udruženja, u tačno određenim terminima, pružale pravnu i drugu pomoć članovima Udruženja i njihovim porodicama.

U procesu donošenja izmjena propisa i ostvarivanja prava Udruženje će saradjevati s odgovarajućim državnim institucijama, Savezom slijepih Federacije Bosne i Hercegovine, Udruženjem slijepih gradjana u Bosni i Hercegovini, koje djeluje na području cijele BiH i drugim srodnim organizacijama.

Istovremeno će se pratiti i izučavati i drugi propisi kojima se utvrđuju prava, povlastice, olakšice i druge pogodnosti za slijepe i slabovidne, kao što su propisi iz oblasti poreske politike i carina, javnog putničkog saobraćaja, PTT saobraćaja i sl.

Insistirace se da se pri izradi zakona i drugih propisa iz navedenih oblasti, primjene medjunarodne konvencije i uputstva, a naročito: Standardna pravila za izjednačavanje mogućnosti za osobe sa invaliditetom i Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom, te da se poštuju principi prihvaćeni u domaćim dokumentima.

U cilju podizanja kadrovskih kapaciteta Udruženja, naročito kod aktivista, Udruženje će i u toku 2015. godine nastaviti :

- sve važne materijale, domaće i medjunarodne dokumente, pripremati u pristupačnim formatima za slijepe i tako ih učiniti dostupnim slijepim osobama;
- organizovaće se 1 do 2 seminara ili konferencije, čija će tematika biti prilagodjena trenutku u kojem će se organizovati;

- organizovaće se 4 do 6 okruglih stolova , na različite teme, po sektorima u kojima slijepe osobe imaju poseban interes;
- organizovaće se 2 do 4 predavanja, na aktulne teme, od strane internih i eksternih stručnjaka;
- u okviru projekta koji se realizuje u saradnji sa Savezom slijepih iz Švedske i My Right organizovaće se razni oblici edukacije za Udruženja slijepih na Zeničko - Dobojskom kantonu.Ovim se želi pokrenuti proces podizanja kapaciteta u organizacijama slijepih u kantonima kako bi se podigao opšti nivo rada i djelovanja organizacija slijepih u Federaciji BiH.

IV - STVARANJE USLOVA I MOGUĆNOSTI ZA OBRAZOVANJE, SOCIJALNU INTEGRACIJU, OSPOSOBLJAVANJE I ZAPOŠLJAVANJE SLIJEPIH I SLABOVIDNIH OSOBA

Oblast koja se odnosi na rehabilitaciju, resocijalizaciju, školovanje i zapošljavanje slijepih, ima poseban značaj za slijepe osobe, jer se rješavanjem ovih pitanja rješavaju i egzistencijalna pitanja slijepih osoba. Da bi se u ovoj oblasti postigli bolji rezultati Udruženje i njegovi aktivisti energičnije će se uključiti da se ova pitanja što efikasnije i kvalitetnije rješavaju.

U tom smislu Udruženje će se angažovati na sljedećem:

- kod nadležnih državnih organa insistiraće se da se slijepim i slabovidnim osobama u Kantonu Sarajevo, obezbijede uslovi za obrazovanje, rehabilitaciju i zapošljavanje;

- Udruženje će se zajedno sa Savezom slijepih F BiH angažovati da se sačine projekti i pronadju donatori koji će obezbijediti finansijska sredstva i druge pretpostavke za razvoj “TMP-a”, za slijepe osobe i ovo Udruženje, vrlo važnog preduzeća za zapošljavanje slijepih osoba;

- da se obezbijedi stručna i pedagoška pomoć u socijalnoj i psihološkoj adaptaciji novooslijepljenih osoba. U tom smislu ponudiće se naši programi raznim organizacijama koje su spremne da finansiraju ovu aktivnost;

- aktivisti i Stručna služba Udruženja će učestvovati u pripremi radne sredine za prihvatanje slijepog i slabovidnog radnika.

Posebna pažnja posvetiće se praćenju implementacije Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom u F BiH i insistirati da se njegovim izmjenama i dopunama povoljnije reguliše zapošljavanje slijepih osoba.

Insistirao se kod nadležnog ministarstva u Kantonu Sarajevo ili Federaciji BiH da se uredbom, odlukom ili nekim drugim propisom, definišu osnovna radna mjesta na kojima mogu uspješno raditi slijepe osobe, te da se ta mjesta učine ekskluzivnim za slijepe osobe ili da im se da prioritet pri zapošljavanju. Da bi se naprijed navedeni ciljevi ostvarili, Upravni odbor Udruženja će sa osobom odgovornom za oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja slijepih redovno analizirati stanje u ovoj oblasti i predlagati odgovarajuća rješenja.

Posebna pažnja će se posvetiti većoj uključenosti žena i omladine, kako bi se povećao stepen njihove socijalne integracije.

- Da bi slijep čovjek imao što potpunije i kontinuirano obrazovanje i bio samostalniji na svom radnom mjestu, odnosno, lakše pronašao zaposlenje, Udruženje će u 2015. godini organizovati:

- 2 okrugla stola sa nezaposlenim slijepim osobama, u cilju njihove edukacije i informisanja;

- 3 do 5 jednomjesečnih kurseva na kojima će se slijepe osobe obučavati za rad na kompjuterima, uz korištenje posebne opreme (rad individualan);

- Udruženje će organizovati psihosocijalnu podršku za slijepe osobe i njihove porodice, a za zainteresirane slijepe osobe organizovaće se obuka za samostalno obavljanje svakodnevnih aktivnosti u kući;

- Udruženje će u skladu sa svojim mogućnostima i interesovanjem slijepih organizovati obuku za samostalno kretanje uz korištenje bijelog štapa (mikro i makro orijentacija).

Iako se ovdje radi o vrlo važnim aktivnostima, njihov nivo realizacije ovisiće o finansijskim i drugim sredstvima, jer se moraju angažovati instruktori koji su osposobljeni za rad sa slijepima.

V - POTREBE KOJE SLIJEPE OSOBE ZADOVOLJAVAJU NA SPECIFIČAN NAČIN

Nedostatak ili teže oštećenje vida određuje uslove življenja i način zadovoljavanja odgovarajućih potreba. Te specifičnosti se prije svega odnose na mogućnost kretanja, korištenja pomagala za zamjenu vida, korištenje Brajevog pisma i s tim u vezi, informisanje i korištenje literature na tehnikama dostupnim za slijepe osobe.

1. NABAVKA TIFLOTEHNIČKIH POMAGALA

U životu i radu slijepih i teže slabovidnih osoba specijalna pomagala imaju vrlo važnu ulogu, jer u određenim situacijama, makar djelimično, nadomještaju izgubljeni ili teško oštećeni vid, odnosno njegovu funkciju.

Nedostatak pomagala stvara velike probleme, jer većina naših članova još uvijek nema ni najosnovnija tiflotehnička pomagala. Da bi se taj problem bar donekle ublažio Udruženje planira da tokom 2015. godine obezbijedi određena tiflotehnička pomagala, a prije svega kompjutere sa opremom, koja omogućuje slijepim osobama da rade na kompjuteru, bijele štapove, mašine za pisanje Brajevog pisma, table za pisanje Brajevog pisma, specijalni papir za pisanje Brajevog pisma, satove za slijepe, razna uvećala za slabovidne, CD-ove i druge nosače zvuka, CD plejere, određena pomagala u domaćinstvu i sl.

Broj i vrstu pomagala koje će ovo udruženje obezbijediti zavisiće od broja zainteresiranih članova i interesa državnih i drugih organa i humanitarnih organizacija da nam u tome pomognu.

Na realizaciji ovog zadatka saradnjivat će se sa Savezom slijepih Federacije BiH i Udruženjem slijepih građana u BiH, državnim institucijama, proizvođačima pomagala, asocijacijama slijepih u svijetu i pojedincima.

Insistirace se kod Ministarstva za socijalnu zaštitu i Ministarstva zdravlja u Kantonu Sarajevo da se u toku 2015.godine sačini i usvoji pravilnik o ortopedskim, tiflotehničkim i drugim pomagalima.

Da bi se ova aktivnost vodila planski i na organizovan način u toku 2015.godine Udruženje će:

- Pripremiti poseban program obezbjedjivanja tiflotehničkih pomagala, od strane nadležnog ministarstva, Fonda zdravstvenog osiguranja i donatora iz zemlje i inozemstva;
- potrebe za pomagalima dostaviti savezima slijepih u inozemstvu, sa kojima Udruženje saradjuje, humanitarnim organizacijama i donatorima;
- ponudiće se članovima Udruženja, koji imaju neka pomagala, a ne koriste ih, da ih vrata Udruženju, kako bi se dodijelila članovima koji će ih koristiti.

2. MOBILITET

U toku 2015.godine Udruženje će nastaviti kampanju medju članovima Udruženja, s ciljem da im se ukaže na značaj samostalnog kretanja uz korištenje bijelog štapa, kao osnovnog preduslova za njihovu nezavisnost i veću uključenost u

društvene aktivnosti i aktivnosti Udruženja. Da bi se navedeno realizovalo Udruženje će u projekte koje aplicira donatorima uključiti i obuku za mobilitet slijepih osoba.

3. PERSONALNA ASISTENCIJA

U cilju većeg, efikasnijeg i lakšeg angažovanja slijepih osoba u programskim aktivnostima Udruženja, Udruženje će pokušati obezbijediti poseban projekat, kroz koji bi se obezbijedili asistenti za slijepo osobe, koje su kontinuirano angažovane u programskim aktivnostima Udruženja. Ova asistencija bi u početku bila ciljana i asistenti bi se mogli koristiti samo kad su članovi neposredno angažovani u realizaciji programskih aktivnosti Udruženja.

4. INFORMISANJE SLIJEPIH NA BRAJEVOM PISMU I ZVUČNOJ TEHNICI

Udruženje će u 2015.godini:

- nastaviti izdavanje zvučnog časopisa "Zvučne novine", kako bi se članovi ovog Udruženja što bolje informisali o njegovom radu, kao i drugim pitanjima vezanim za problematiku slijepih kod nas i u svijetu. Časopis će se izdavati jednom mjesečno, na CD-u, u MP3 formatu. Ukoliko se stvore materijalni uslovi časopis bi izlazio dva puta mjesečno, što bi obezbijedilo znatno bolje informisanje slijepih osoba.

U toku 2015.godine radiće se na obezbjedjivanju finansijskih sredstva za izdavanje časopisa na Brajevom pismu, što bi za slijepo bilo od neprocjenjivog značaja, a štampaće se i druge publikacije čija će tematika biti vezana za zaštitu i afirmaciju slijepih osoba kao i drugih osoba sa invaliditetom.

U toku 2015.godine redovno će se izdavati razne skripte i priručnici na uvećanom tisku, Brajevom pismu i nosačima zvuka, koje će slijepo osobe koristiti pri pohađanju kurseva koje organizuje Udruženje ili za neku drugu edukaciju za koju pokaže interes odredjeni broj članova Udruženja.

Udruženje će kod nadležnog ministarstva u Kantonu Sarajevo i dalje insistirati da se kroz izmjene i dopune Zakona o informisanju ili donošenje novog

zakona, riješi finansiranje informisanja slijepih u njima dostupnim tehnikama (Brajevo pismo i zvučni zapis).

Udruženje planira da u toku 2015.godine uradi novu Web stranicu koja će biti savremenija od postojeće, pristupačnija za slijepe i sa puno više sadržaja, što će znatno doprinijeti promociji Udruženja i poboljšanju informisanosti kako slijepih osoba tako i javnosti općenito.

VI - ORGANIZOVANJE SOCIJALNIH I HUMANITARNIH AKCIJA

Polazeći od činjenice da većina članova Udruženja još uvijek nema na adekvatan način riješenu svoju egzistenciju, jer nisu u mogućnosti da se zaposle, a penzioneri primaju vrlo niske iznose penzija i tokom 2015. godine insistiraće se kod nadležnih državnih organa, centara za socijalni rad i humanitarnih organizacija da za materijalno najugroženije slijepe osobe obezbijede pomoć u novcu, hrani, odjeći, obući, sredstvima za ličnu higijenu i sl.

Posebna pažnja posvetit će se dodatnoj zaštiti socijalno ugroženih, odnosno primaocima stalne socijalne pomoći, nezaposlenim i penzionerima. Tokom 2015.godine povremeno će se organizovati sastanci sa penzionerima, s ciljem da im se pruži veća prilika za izlazak iz kuće i druženje, te da se u razgovoru sa njima dodje do ideja za kreiranje novih projekata koji bi mogli doprinjeti poboljšanju njihovog materijalnog i drugog statusa.

Udruženje će pokušati razviti poseban program ili projekat kojim bi se obezbijedila sredstva za obilazak starih i novooslijepljenih osoba, u cilju pružanja psihosocijalne podrške.

Penzionerima i novooslijepljenim starijim osobama, koje nisu pokretne i ne mogu doći do prostorija Udruženja, Udruženje će u skladu sa svojim mogućnostima organizovati posjete aktivista i volontera.

Radi realizacije ove aktivnosti Udruženje će:

- uspostaviti saradnju sa raznim organizacija i fondacijama u zemlji i inozemstvu, koje u svojim programima imaju predvidjeno da pružaju pomoć osobama sa invaliditetom;
- Organizovati redovne posjete našim najugroženijim i novooslijepljenim članovima;

Udruženje će i dalje insistirati kod Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, da se zakonom ili nekim drugim propisom utvrde povoljniji uvjeti za rješavanje stambenih pitanja slijepih osoba, kao i mogućnost dodjele socijalnih stanova.

Kod nadležnih organa u Kantonu Sarajevo insistiraće se da se za slijepe osobe obezbijede razne povlastice ili subvencije za režijske i druge komunalne troškove, čiji iznos često prelazi ukupan prihod domaćinstva u kome živi slijepa osoba.

VII - ZADOVOLJAVANJE POTREBA IZ OBLASTI KULTURE, SPORTA, ŠAHA I REKREACIJE

- Udruženje slijepih će, u saradnji sa Savezom slijepih Federacije BiH, Udruženjem slijepih gradjana u BiH i Bibliotekom za slijepa i slabovidna lica u BiH, stvarati uslove da članovi ovog udruženja što lakše i jednostavnije mogu koristiti usluge Biblioteke, kao i časopise koje izdaje Udruženje, Savez i Biblioteka.

- U toku 2015. godine posebna pažnja posvetit će se stvaranju interesa kod slijepih osoba za kulturne manifestacije koje će se organizovati u Kantonu Sarajevo.

- U granicama materijalnih i drugih mogućnosti Udruženje će u Klubu slijepih organizovati razne kulturne i druge manifestacije, na kojima će se slijepi družiti uz prigodan program, a u kojima će pored slijepih učestvovati književnici, estradni radnici i druge osobe iz javnog života.

Udruženje će činiti maksimalan napor da za ove aktivnosti zainteresuje što više penzionera, koji se zbog opšte ekonomske situacije i teškoća pri kretanju najradije odlučuju da ostanu kod kuće i samim tim se isključuju iz društvenih tokova.

Udruženje će u toku 2015.godine :

- organizovati dvije književne večeri;
- od javnih ustanova iz kulture obezbjedjivati ulaznice za kulturne i druge manifestacije koje se organizuju u Gradu;

Slijepa osoba na specifičan način organizuju aktivnosti iz oblasti sporta, šaha i rekreacije.

Zadovoljavanje ovih potreba u Kantonu Sarajevo organizovaće se preko Sportskog društva slijepih.

Program rada i finansijski plan sačinice Sportsko društvo slijepih.

Iako je Sportsko društvo samostalan pravni subjekt, Udruženje će mu u skladu sa svojim mogućnostima nastaviti pružati pomoć, a naročito onu koja se odnosi na vođenje administrativno-tehničkih i finansijskih poslova i prostornih uslova za rad i djelovanje.

Udruženje će, u cilju stvaranja uslova za veće učešće slijepih u rekreaciji, u skladu sa iskazanim interesovanjem članova, organizovati određeni izlete u prirodu ili obilazak kulturno istorijskih spomenika.

VIII- RAD SEKCIJE INFORMATIČARA

U okviru Udruženja slijepih Kantona Sarajevo djeluje Sekcija informatičara. Sekcija će u toku 2015.godine provoditi aktivnosti u cilju poboljšanja uslova i mogućnosti slijepim ljudima da se osposobe za rad na kompjuterima, da prate razvoj novih tehnologija u oblasti informatike, te da iznalaze mogućnosti za nabavku kompjutera, opreme i programa koji omogućavaju slijepim ljudima da se koriste kompjuterima i drugom savremenom opremom u oblasti informatike.

Sekcija informatičara će za 2015.godinu utvrditi svoj program rada i aktivnosti.

IX – DRUŠTVENA AKTIVNOST I AFIRMACIJA SLIJEPE ŽENE

U okviru Udruženja slijepih Kantona Sarajevo djeluje Komitet slijepih i slabovidnih žena, koji će u okviru materijalnih mogućnosti Udruženja, uz korištenje sredstava od raznih donatora, u okviru svog Programa rada i djelovanja u 2015. godini, učiniti maksimalan napor da slijepoj i slabovidnoj ženi obezbijedi potrebne uslove za obrazovanje, zapošljavanje, nabavku potrebnih pomagala, naročito onih koja se koriste u domaćinstvu, potrebnu edukaciju, odnosno njeno uključivanje u sve aktivnosti koje se organizuju u Udruženju.

Precizniji program aktivnosti utvrdiće Komitet slijepih žena u svom programu rada i djelovanja za 2015. godinu.

X – PROJEKTI KOJI SE PLANIRAJU REALIZOVATI

U toku 2015. godine Udruženje planira realizovati sljedeće projekte:

- “Razvoj organizacionih i personalnih kapaciteta Udruženja”
- “Informisanje slijepih u pristupačnim tehnikama – Zvučne novine”;
- „Pružanje psihosocijalne i drugih oblika podrške slijepim osobama radi povećanja njihove socijalne uključenosti“;
- „IN“ - uskladjivanje BiH zakonodavstva sa Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom.
- Program implementacije Strategije za izjednačavanje mogućnosti OSI u FBiH

XI- STVARANJE USLOVA ZA RAD UDRUŽENJA

U cilju poboljšanja uslova za rad Udruženja, a prije svega za rad organa, aktivista i Stručne službe, u toku 2015. godine posvetiće se posebna pažnja investiciono-tehničkom održavanju poslovnog prostora, kao i nabavci određenih osnovnih sredstava kojima će se unaprijediti i ažurirati rad Stručne službe.

U vezi s tim, u toku 2015. godine potrebno je:

- obezbijediti finansijska sredstva za sanaciju krova na centru za edukaciju.
- U cilju efikasnijeg rada Stručne službe, za radnike Stručne službe organizovaće se određeni oblici ciljane edukacije.
- Za potrebe rada Kluba slijepih i edukacionog centra nabaviće se određeni broj stolova i stolica u skladu sa finansijskim mogućnostima Udruženja.

XII - RAD SKUPŠTINE, UPRAVNOG ODBORA I STRUČNE SLUŽBE UDRUŽENJA

Da bi se obezbijedilo izvršavanje programskih aktivnosti u 2015. godini, Upravni odbor Udruženja preduzimaće potrebne radnje i mjere u skladu sa ukupnom situacijom i prilikama u zemlji i Kantonu, te sredstvima kojima će raspolagati.

Sjednice Upravnog odbora održavaće se po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca. Tokom 2015. godine planira se održavanje 6 sjednica Upravnog odbora.

Tokom 2015. godine održaće se dvije sjednice Skupštine Udruženja.

U skladu sa Statutom Udruženja organizovaće se izbori za organe Udruženja, jer tekući mandat članovima organa Udruženja ističe 2015. godine.

Za ispunjavanje ukupne funkcije Udruženja kao i realizaciju zadataka iz ovog programa potrebno je da Udruženje ima svoju Stručnu službu, u kojoj je zaposleno 6 /šest/ radnika i to: izvršni direktor Udruženja, socijalni radnik, finansijsko-administrativni radnik, referent za organizovanje društvenih aktivnosti i informisanje, vozač-domar, radnik za obavljanje pomoćnih poslova i praćenje slijepih.

XIII - FINANSIRANJE RADA I DJELOVANJA UDRUŽENJA

Rad i djelovanje Udruženja u 2015. godine finansiraće se iz sljedećih izvora:

- a) od članarine;
- b) iz budžeta Kantona Sarajevo, udruženih opština i Grada Sarajeva;
- c) od donacija i drugih namjenski obezbijedjenih sredstava;
- d) iz projekata
- e) određena finansijska sredstva treba pokušati obezbijediti pružanjem određenih usluga kao što su presnimavanje tonkih zapisa, umnožavanje tonkih zapisa, printanje na Brajevom pismu, kopiranje i sl.

Realizacija ovog programa analiziraće se na svakoj sjednici Upravnog odbora Udruženja, a po potrebi mogu se vršiti izmjene i dopune, ovisno o konkretnoj situaciji i potrebama članstva Udruženja.

**P R E D S J E D N I C A
U D R U Ź E N J A**

/ Senija Okić /

Sarajevo: novembar 2014.godine